

Geologische wandelroutes

In een vorige uitgave (Gea, dec. 1982) publiceerden we een lange lijst van ons bekende museumadressen waar geologische, mineralogische en paleontologische collecties worden tentoongesteld. Deze opsomming bleek achteraf bij lange na niet compleet, zodat een vervolg op "Geologische musea in Europa" dringend nodig is. Deze aanvulling zal in een volgend nummer van dit jaar worden geplaatst.

Maar behalve tentoonstellen in musea doen sommige instanties meer voor de door de geologie gegrepen natuurliefhebber. Op veel plaatsen waar geologische fenomenen aan de dag treden werden wandelroutes uitgezet, die veelal voorzien zijn van verklarende borden. Soms is een instructieve tekst te bekomen bij een kiosk of VVV-kantoor, zelfs worden wel eens boekjes uitgegeven.

Meestal blijven de uiteenzettingen niet beperkt tot de geologie alleen, maar wordt op allerlei interessants in

landschap, flora en fauna gewezen. Door dit alles wordt de bezoeker ingewijd in de natuurwetenschappelijke bijzonderheden van zijn verblijfsgebied — het verder zelf pionieren in zo'n streek wordt daarna een stuk gemakkelijker.

Het leek ons aardig eens een inventarisatie te maken van wat er zoal in West-Europa aan geologische wandelpaden is uitgezet. J. te Boekhorst zocht er de GEA-Vindplaatsenkartotheek op na en kwam tot een flinke lijst. Vooral de Duitstalige landen bleken zich te hebben ingespannen, maar ook in Engeland moeten er verscheidene zijn. Wie op zijn vakantie-reizen iets in deze geest tegenkomt dat de moeite van het publiceren waard is, zal met zijn mededeling in deze Gea-kolommen hartelijk verwelkomd worden.

En dan nu de wandelroutes.

DUITSLAND

6581 Sensweiler: Geologisches Freimuseum, Verbandsgemeindeverwaltung, 6581 Herrstein/Nahe. Openluchtmuseum ten Z van Sensweiler over gesteenten uit deze omgeving.

6580 Idar Oberstein: Die deutsche Edelsteinstrasse. Toeristische route (48 km) langs 17 dorpen en stadjes met bezichtiging van groeven en slijperijen. Inlichtingen: Kreisverkehrsamt Birkenfeld, Bahnhofstrasse 13, 6580 Idar-Oberstein.

3380 Goslar: Wanderpfad Goslar (met geologische gegevens) (1,3 km), Kur- und Fremdenverkehrsgesellschaft, Postfach 1980, 3380 Goslar 1.

3260 Rinteln: Geologischer Wanderweg in der Grafschaft Schaumburg. Heimatbund der Grafschaft, Sauerbruchstrasse 25, 3260 Rinteln.

4507 Hasbergen: Geologischer Lehrpfad am Hügel (8 km), Gemeindeverwaltung, Martin Luther Strasse 12, 4507 Hasbergen.

4630 Bochum: Geologische Garten. Verkehrsamt, 4630 Bochum.

5300 Bonn: Geologischer Lehrpfad Siebengebirge, Verkehrsamt, 5300 Bonn.

6541 Gemünden (Hunsrück): Geologischer Lehrpfad. Gemeindeverwaltung, 6541 Gemünden/Hunsrück.

6967 Buchen (Odenwald): Geologischer Lehrpfad Muschelkalk (in aanleg); Bürgermeisteramt, Postfach 1245, 6967 Buchen/Odenwald.

6400 Fulda: Geologischer Lehrpfad an der Wasserkuppe (10 km), Buchhandlung Parzeller & Co, Peterstor 18-20, 6400 Fulda.

7033 Herrenberg: Naturlehrpfad Schossberg (met geologische gegevens) (7 km); Naturlehrpfad Haslach (met geologische gegevens) (5,5 en 9 km), Stadtverwaltung, Marktplatz 5, 7033 Herrenberg.

7070 Schwäbisch Gmünd: Geologischer Lehrpfad (5 km). Städtisches Museum, Johannisplatz 3, 7070 Schwäbisch Gmünd.

7080 Aalen: Geologischer Lehrpfad (2 km). Stadt Aalen, Postfach 1740, 7080 Aalen.

Voetstappen van Sauriërs (reuzereptielen). De bijna ronde, 30 - 35 cm grote afdrukken zijn waarschijnlijk afkomstig van Sauropoden (plantenetters), die zich in het ondiepe water met wier e.d. gevoed hebben. Het drietenige spoor kan van een vleesetende Theropode zijn. De ouderdom is Boven-Jura, circa 130 miljoen jaar. De sporen zitten in een 60° hellende zandsteenlaag die in een bos ontsloten is. Aan de weg tussen Barkhausen a.d. Hunte en Buer (Wiehen Gebirge, BRD) is voor bezoekers een parkeerterrein ingericht, de weg is aangegeven.

7157 Murrhardt: Naturlehrpfad (met geologische gegevens). Städtisches Verkehrsamt, 7157 Murrhardt.

7083 Wasseralfingen: Bergbau-wanderpfad. Inlichtingen: Bezirksamt, Postfach 1740, 7083 Wasseralfingen.

7170 Schwäbisch Hall: Geologischer Lehrpfad. Kulturamt, Postfach 180, 7170 Schwäbisch Hall.

7200 Tuttlingen: Geologischer Lehrpfad. Stadtplanungsamt, Postfach 4753, 7200 Tuttlingen.

7230 Schramberg: Naturlehrpfad (met geologische gegevens). Stadtverwaltung, Postfach 80, 7230 Schramberg.

7400 Tübingen: Geologischer Lehrpfad Kirnberg (4,5 km). Südwestpresse, Umlandstrasse 2, 7400 Tübingen

7418 Metzingen: Geologischer Pfad Gustav-Ströhmfeld Weg. Stadtverwaltung, 7418 Metzingen.

7484 Vehringenstadt: Naturlehrpfad (met geologische gegevens). Bürgermeisteramt, 7484 Vehringenstadt.

7423 Gomadingen: Naturlehrpfad (met geologische gegevens). Verkehrsverein, Rathaus, 7423 Gomadingen.

7712 Blumberg: Geologische Klopflätze (zelf hakken). Inl.: Verkehrsamt, 7712 Blumberg.

7767 Sipplingen: Geologischer Lehrpfad (1 km). Verkehrsamt, Postfach 7, 7767 Sipplingen.

7801 Achkarren: Geologischer Weinlehrpfad. Inlichtingen: Fremdenverkehrsverein, Achkarren, Haus Raiffeisenbank, Kirchplatz, 7801 Achkarren/Kaiserstuhl.

7811 Sulzburg: Bergbaugeschiedlicher Wanderweg. Verkehrsamt, 7811 Sulzburg.

7821 Feldberg: Naturpfad (met geologische gegevens). Kurverwaltung, 7821 Feldberg 1.

7831 Sasbach a. Rhein: Wissenschaftlicher Lehrpfad Limberg (met geologische gegevens) (6,2 km). Institut für Ökologie, Postfach 211310, 7500 Karlsruhe 21.

7924 Steinheim am Albuch: Geologischer Wanderweg. Bürgermeisteramt, 7924 Steinheim am Albuch.

7967 Bad Waldsee: Geologischer Waldlehrpfad Am Tannenbühl (3,5 km), Städtischer Kurbetrieb, 7967 Bad Waldsee.

8481 Tännesberg (Oberpfalz): Geologischer Lehrpfad (1,3 km). Gemeindeverwaltung, 8481 Tännesberg/Oberpfälzer Wald.

8490 Cham: Geologischer Wanderweg. Inlichtingen: Fremdenverkehrsamt, 8490 Cham.

8820 Gunzenhausen: Geologischer Lehrpfad Hahnenkamm (22 en 24 km), Kreisverkehrsamt, Postfach 200, 8820 Gunzenhausen.

8822 Wassertrüdingen: Geologischer Lehr- und Wanderpfad. Fremdenverkehrsverein Hesselberg, Marktplatz, 8822 Wassertrüdingen.

8831 Markt Mörsheim: Geologischer Lehrpfad. Bürgermeisteramt, 8831 Markt Mörsheim.

5650 Burg/Wupper: Geologischer Lehrpfad Willi-Lohbach Weg.

4520 Barkhausen: Naturpark Saurierfahrten (sporen dinosaurussen) 2 km buiten Barkhausen (ca 30 km ten O van Osnabrück, tussen Rabber en Buer). Zie afb.

Geologische ligging van de Monte S. Giorgio (Tessin, Zw.), met daarin aangegeven de wandelroute en 10 halteplaatsen waar informatieborden zijn opgesteld. A en B zijn uitzichtpunten, bij O begint het pad. Overgenomen uit "Naturlehrpfad am Monte S. Giorgio, Führer, Erläuterungen und Anmerkungen", door A. Antonietti, C. Frascella, E. Kuhn-Schnyder (geologie) en A. Simonetti. In dit hoogst interessante en instructieve boekje worden o.m. de flora en fauna, de geologie en paleontologie van de streek behandeld. De mineralogie, in dit Trias-kalklandschap weinig gevarieerd, komt eveneens ter sprake.

ENGELAND

Ludlow: Geologische route ten Z van Ludlow. Informatie bij County Museum.

Assynt, Sutherland (NW-Scotland): geologisch wandelpad bij Knockan Crag (Moine-overschuiving); ca. 3 km ZW van Elphin Post Office, aan Ullapool Road. Met kiosk, waar excursieboekje van Assynt District verkrijgbaar is.

OOSTENRIJK

Windischgarsten: Geologischer Garten. Verkehrsamt des Kurfonds, A-4580 Windischgarsten.

Gmünd: Geologisch openluchtmuseum. Natuurpark Blockheide-Eibenstein, nabij Tsjechische grens.

Hindelangen: Geologischer Lehrpfad.

ZWITSERLAND

Monte San Giorgio (Tessin): Pfad der Naturwissenschaften; omgeving Meride. Van dit Naturlehrpfad bestaat een bijzonder goed gedocumenteerde gids, uitgegeven door de Ente Ticinese per il Turismo, Bellinzona, 1980, 171 pag., Duitstalig. Zie kaartje.

Zürich: Geologischer Pfad. Aan stadsrand Zürich, aan de Hirslanderbergstrasse in het Adlisbergwald.

Luzern: Luzerner Gletschergarten (ook museum). Verkehrsamt, CH 6000 Luzern.

Brülisau: Geologischer Wanderweg Hoher Kasten-Staubern –Saxerlücke (5½ uur lopen, goede schoenen!). Boek verkrijgbaar bij de kabelbaan.

Geologische wandelroutes bij uitstrek zijn de voor publiek opengestelde grotten. Een groot aantal Europese voorkomens is opgenomen in het maartnummer van 1982.

